

København d. 29. januar 2018

Til Kirkeudvalget, Kirkeministeriet og Justitsministeriet

Vi tillader os hermed at rette henvendelse i forbindelse med kirkeministerens svar på forespørgsel fra Kirkeudvalget med ordlyden: "Kan ministeren redegøre for, om rituel omskæring af umyndige drengebørn falder ind under grundlovens bestemmelser om religionsfrihed?"

Af Kirkeministeriets svar fremgår, at der er indhentet svarbidrag fra Justitsministeriet. Justitsministeriet oplyser, at Grundlovens §67 antages at omfatte individuel adgang til gudsdyrkelse, samt at "gudsdyrkelsen" først og fremmest omfatter "de egentlige rituelle kultiske handlinger, såsom forkyndelse, bøn, gudstjeneste, dåb m.v."

Vi vil i denne forbindelse gerne anerkende, at kirkeministeriet via justitsministeriet ikke afviser, at jødisk dreng omskæring, som i betydning er direkte sammenlignelig med dåben, er omfattet af religionsfriheden og af Grundlovens §67.

Jødisk dreng omskæring er en fuldstændig central og essentiel del af den jødiske gudsdyrkelse. Den jødiske betegnelse for omskæring er *Brit Milah*, der er hebraisk og betyder omskærings**pagten** – betegnelsen forklarer bedre end noget andet den pagt, som Gud indgår med Abraham beskrevet i 1. Mosebog, kapitel 17. Omskæringsritualet er selve fundamentet for Abrahams pagt med Gud, og dermed for livet som jøde. Omskæringsritualets væsentlighed har således ligget fast siden jødedommens oprindelse, og dreng omskæring praktiseres også i dag af langt hovedparten af jøder verden over, også sekulære jøder, som identitetsbærende pagttegn.

Brit Milah kan i vigtighed sammenlignes med det kristne dåbsritual og har afgørende identitetsbetydning for en jødisk selvforståelse. Brit Milah er en af de 613 forskrifter, der findes i De 5 Mosebøger, og som jøder er forpligtet af.

Jødedommen har bundet sig til guddommelige love og forskrifter. Fortolkninger af disse love og forskrifter har altid fundet sted, men jøder har holdt og holder fortsat fast i omskæringstraditionen, som har været gennemgående og forankret i jødedommen i mere end 3000 år.

Det Jødiske Samfund vil gerne understrege, at man anser retten til at udføre Brith Milah for beskyttet af religionsfriheden efter grundlovens § 67 og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) artikel 9, og et indgreb vil være både ubegrundet og et alvorligt indgreb i vores frihed til at leve som danske borgere med en anden tro end flertallet. I den forbindelse henvises der til Juristen nr. 5 2017 Side 156ff., hvor prof. dr. jur. emeritus og tidligere ombudsmand, Hans Gammeltoft Hansen konkluderer, at "[M]edmindre der fremkommer en medicinsk-faglig konsensus om at omskæring har negative sundhedsmæssige konsekvenser, vil (eller bør) en sag for EMD efter min opfattelse falde ud til, at et totalforbud mod mandlig omskæring ikke er foreneligt med EMRK art. 9". Det Jødiske Samfund deler denne konklusion.

Vi er helt opmærksom på, at spørgsmålet om dreng omskæring er ganske kontroversielt i samfund, hvor denne tradition ikke er udbredt. Men det overses ofte, at sagen i sin kerne vedrører forældres ret til at

videregive deres tro og livsanskuelse til deres børn samt børns ret til at vokse op inden for rammerne af deres forældres og families religion og kultur. I fraværet af nævneværdige sundhedsrisici adskiller jødisk drengeskæring sig ikke fra andre valg, forældre træffer for deres børn. Samfundet accepterer, at forældre træffer en lang række direkte og indirekte beslutninger på deres barns vegne, som utvivlsomt vil få livsvarige og irreversible konsekvenser for barnet. Selv beslutninger, der bevisligt er til direkte skade for barnet – en kategori, som jødisk drengeskæring ikke hører ind under – overlades til forældrenes frie og personlige valg.

På det sundhedsmæssige område præges debatten om drengeskæring desværre af myter og direkte usandheder. Faktum er, at risiciene i forbindelse med jødisk drengeskæring er minimale. Her bør man holde sig for øje, at

- ingen seriøse videnskabelige studier viser, at jødisk drengeskæring af raske drenge under ordnede og hygiejniske forhold i spædbarnsalderen har negative konsekvenser for drengens helbred, hverken på kort eller lang sigt.
- jødisk drengeskæring i Danmark foregår altid i fuld overensstemmelse med Sundhedsmyndighedernes retningslinjer.
- tre studier fra de seneste år, hvoraf det ene er publiceret i Danish Medical Journal i 2016, viser entydigt, at drengeskæring ikke påvirker mænds oplevelse af sex senere i livet.
- intet land i verden har et forbud mod drengeskæring. 1/3 af jordens mandlige befolkning er omskårede. I flere lande er drengeskæring meget udbredt på grund af de sundhedsmæssige fordele.

Med venlig hilsen

Dan Rosenberg Asmussen
Formand